

[K. B. Andersen.]

der til gengæld gennemførtes en forhøjelse af bl. a. tilskuddet til skolebyggeriet. En sådan forhøjelse ville sammen med forhøjelsen af refusionen til transport af elever opmuntre til en mere hensigtsmæssig skoleplanlægning landet over.

Altså første problem: hvor megen frihed bliver der reelt tale om, og er pengene til stede?

Det næste problem: hvad er det for planlægningsregler, der vil blive fulgt? Heller ikke dette oplyses i forbindelse med forslaget. Det specialnummer af undervisningsministeriets officielle tidsskrift „Uddannelse 68“, som behandler skolebyggeriet — det kom i september i fjor — har som indledningsord: „Cement, mursten, hård beton, men først og fremmest planlægning“. Jeg er 100 pct. enig. Uden en planlægning undgår vi ikke en række investeringer, der ud fra både økonomiske og pædagogiske hensyn, altså ud fra hensynet både til skatteyderne og til børnene og de unge må betegnes som fejlinvesteringer. Det har hidtil været en rettesnor for det folkeskolebyggeri, der blev givet grønt lys for, at det skulle indgå som et led i en samlet planlægning af skolevæsenet i de kommende storkommuner og i amtet. Jeg går ud fra, at det stadig væk må være rettesnoren. I bekræftende fald: hvordan vil ministeren sikre dette?

Og så til sidst det vigtigste: det pædagogiske hensyn. Det vil ikke være rimeligt at lade dette lovforslag passere folketinget, uden at lejligheden benyttes til en debat om det pædagogiske sigte i skolebyggeriet. Det spørgsmål optager stadig flere pædagoger, arkitekter og andre interesserede: hvordan skaber vi skolebyggeri med fremtid i? Hvordan bygger vi på en sådan måde, at det skolebyggeri, vi er så stolte af i dag, når vi indvier det, ikke bliver en spændetrøje for den pædagogiske udvikling af i morgen? Heller ikke denne del af problematikken kommer ministeren ind på i forbindelse med forslaget, men det er et vældig vigtigt spørgsmål.

I december 1967 indbød Danske Arkitekters Landsforbund repræsentanter for undervisningsministeriet til en drøftelse af spørgsmålet om, hvordan skolebyggeriet kunne forbedres. Vi havde ved den lejlighed

en overordentlig interessant og positiv drøftelse, der skulle være indledningen til mere detaljerede samtaler om problemerne. Jeg ved ikke, om ministeren kan give oplysninger om, om der er kommet noget ud af disse fortsatte drøftelser.

Det er også meget glædeligt at erfare, at Danmarks Lærerforening har nedsat et særligt udvalg til at arbejde med skolebyggeriets planlægning og funktion. Også det viser optagetheden af, ikke alene at vi bygger, men også at vi bygger rigtigt.

I virkeligheden er jo selv de mere moderne og såkaldt utraditionelle skoler forbavsende traditionelle. Normalklassen spiller stadig den helt dominerende rolle i folkeskolebyggeriet. En udformning af skolens dagliv, der måske i løbet af få år — i hvert fald ikke vældig mange år — i langt ringere grad bygger på klassen og langt mere på, måske somme tider den lille gruppe, i andre tilfælde større helheder end klassen, vil få meget vanskeligt ved at komme til at udfolde sig i de stramme murstens- og betonrammer, vi stadig lægger om skoleeleverne landet over.

Jeg vil også gerne spørge ministeren: er tanken om at bygge skoler med kort levetid umulig? Jeg har nævnt det nogle gange, og jeg ved, at nogle arkitekter mener, det er en umulig tanke, men er det nu rigtigt? Vi ville jo ikke drømme om at bygge fabrikslokaler eller andet erhvervsbyggeri med den meget lange levetid, vi normalt tildeler en ny skole. Hvorfor skal dog fremtidens børn lide mere under fortidens manglende fremsyn end fremtidens maskiner, der sikkert stadig kan regne med nye og tidssvarende rammer?

Forhåbentlig kan vi i udvalget få materiale til belysning af de problemer, jeg her har peget på. Det er efter min mening de sider af folkeskolebyggeproblematikken, vi bør interessere os for, hvis der skal være perspektiv i behandlingen af det foreliggende forslag.

Mit parti vil med glæde medvirke til gennemførelsen af forslaget, men vi håber altså unægtelig at få stilladset klædt på under de kommende udvalgsdrøftelser.

Ellen Strange Petersen: Vi kan i den konservative gruppe helt tiltræde, at også byggeriet for folkeskolen bliver underlagt be-